

**LATVIJAS SABIEDRISKO PAKALPOJUMU UN TRANSPORTA
DARBINIEKU ARODBIEDRĪBA**

LAKRS

Reģ. Nr. 40008043900, Bruņinieku ielā 29/31-503, Rīgā, LV-1001
Tālrunis: +371 28656124, fakss: +371 67035936, e-pasts: arodbiedriba@lakrs.lv, www.lakrs.lv

Rīgā

2020.gada 25.maijā
Nr.50

LR Ministru prezidentam
Krišjānim Kariņam

LR Satiksmes ministram
Tālim Linkaitam

VSIA "Autotransporta direkcija" valdes priekšsēdētājam
Kristiānam Godiņam

Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrības LAKRS atklātā vēstule

VSIA "Autotransporta direkcija" (ATD) šī gada 18.maijā izsludinājusi rezultātus iepirkumam par sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu ar autobusiem Latvijas reģionālajā maršrutu tīklā nākamajiem 10 gadiem, īstenojot nozarē līdz šim nebijuša apjoma iepirkumu, kura vērtība būtiski varētu pārsniegt pusmiljardu eiro. Līdz šim noteikti uzvarētāji 12 maršruta tīkla daļās, vēl četrās gaidāms atkārtots konkurss.

Mēs, Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrība LAKRS, pārstāvam dažādu profesiju darbiniekus vairāk nekā 140 dažādos uzņēmumos un iestādēs sabiedriskajā un privātajā sektorā, tostarp arī virkni pieredzes bagātus transporta uzņēmumus, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus reģionos kā AS "CATA" un tai jau pievienojušos SIA "Ogres autobuss" un SIA "Aizkraukles ATU", tāpat SIA "VTU Valmiera", SIA "Gulbenes autobuss", AS "Nordeka", SIA „Jēkabpils autobusu parks” un citus.

Šajā pasažieru pārvadājumu sektorā pašlaik nodarbināti ap 4000 cilvēku, no kuriem vismaz pusei pēc ATD īstenotā iepirkuma rezultātiem ir nopietnas bažas par nākotni, darba iespējām un sociālajām garantijām. Profesionāli vērtējot ATD izraudzītos līguma partnerus, mums ir pamatotas aizdomas par to, ka tuvākajos gados pasažieru pārvadājumu nozarē tiks iznīcināta godīga konkurence, izspiežot no tirgus lielus, profesionālus un pieredzējušus vietējos uzņēmumus.

Zaudējot profesionālus un pieredzējušus vietējos uzņēmumus, mēs diezgan droši varam apgalvot, ka zaudēsim arī daudz profesionālus autobusu vadītājus un citus transporta darbiniekus un mums ir pamats šādām bažām.

Noslēdzoties iepirkumam un mainoties darba devējiem, tiks piedāvāti jauni darba līgumi autobusu vadītājiem, un arodbiedrībai LAKRS, zinot šī brīža darba līgumu nosacījumus uzņēmumos un lētākos pretendentu piedāvājumus, ir pārliecība, ka daļai no pretendentiem šie jaunie piedāvājumi nebūs labāki un tie nebūs autobusu vadītāju un citu transporta darbinieku interesēs. Tātad darbiniekiem izvēlē būs vairāki ceļi – pensionēties, atkal doties darba meklējumos uz citām valstīm, vai samierināties ar darbu neatbilstošos darba apstākļos un par zemām algām. Tā vien šķiet, ka iepirkuma organizētāji mērķtiecīgi strādājuši tajā virzienā.

Jau kopš 2018.gada oktobra arodbiedrība LAKRS ATD tika iesniegusi priekšlikumus atklātā konkursa iepirkumu dokumentācijā sociālo garantiju daļā, lai nodrošinātu minimālās sociālās garantijas autobusu vadītājiem un citiem transporta darbiniekiem, t.sk. koplīguma esamība uzņēmumā, autobusu vadītāja darba minimālā alga (stundas tarifa likme), samaksas noteikumi par darba gatavības laiku, pārtraukumi, kvalifikācijas uzturēšanas apmācības un iegūšanas apmaksas nosacījumi u.c. Jāsaka, ka “sociālais dialogs” ar ATD pusgada garumā noslēdzies ar vājiem un darbinieku interesēs neatbilstošiem rezultātiem. Jā, protams, svarīgs priekšnosacījums darbinieku sociālajām garantijām varēja būt noslēgtā ģenerālvienošanas nozarē, taču, nesaņemot no satiksmes ministra pārliecinošus apliecinājumus par finansējuma nodrošinājumu tā nosacījumu izpildei, Latvijas Pasažieru pārvadātāju asociācija (LPPA) nepiekrita uzņemties vienpusēju atbildību slēgt šo ģenerālvienošanos un to parakstīt. Tāpat nav pilnīgi saprotams un pieņemams ATD lēmums noteikumos iekļaut minimālo stundas tarifa likmi autobusa vadītājiem tikai par transportlīdzekļa vadīšanas laiku. Vai autobusa vadītājs tikai veiks transportlīdzekļa vadīšanas pienākumus?! Par darbinieku interesēm atbilstošu sociālo garantiju neiekļaušanu iepirkumu dokumentācijā, arī Ministru prezidentu Krišjāni Kariņu jau informējām arodbiedrības LAKRS 2019.gada 17.jūnija vēstulē Nr. 76.

Pēc iepazīšanās ar publiski pieejamo informāciju par ATD izvēlētajiem potenciālajiem līguma partneriem, vislielākā neizpratne un netaisnības sajūta rodas par īpašo labvēlību pret SIA „Sabiedriskais autobuss”, kas ieguvis gandrīz 22% no publiskajā iepirkumā apstiprinātajām pārvadājumu tiesībām. Pēc publiski pieejamas informācijas, šī uzņēmuma 100% kapitāla daļas pieder Rīgas mikroautobusu satiksmē skandalozu slavu iemantojušajai SIA „B-bus”, kuras patiesie īpašnieki jau iepirkuma izvērtēšanas gaitā paslēpušies ārzonā zem Īrijas kompānijas „PTC Consulting Limited” čaulas. Tā kā SIA „Sabiedriskais autobuss” gan sociālās apdrošināšanas iemaksas, gan iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksa uz vienu darbinieku, gan vidējā atalgojuma līmenis ir aptuveni uz pusi zemāki, nekā vidēji nozarē, ir pamats šaubām par negodīgas konkurences elementiem šī uzņēmuma piedāvājumā un kliezdošu faktu neņemšanu vērā šī piedāvājuma izvērtēšanas gaitā.

Mēs iestājamies par arodbiedrībā ietilpstošo uzņēmumu darbinieku sociālajām garantijām un sakārtotu darba tiesisko vidi. Uzņēmumi, kas reģionos nodrošina pasažieru pārvadājumus ar autobusiem, 2019. gadā valsts budžetā IIN nomaksājuši 6,7 miljonu eiro apjomā, bet sociālās apdrošināšanas iemaksas sasniegušas 13,8 miljonus eiro. Radot apstākļus negodīgai konkurencei, šie uzņēmumi ar desmitiem gadu pieredzi tiks iznīcināti un tas nākotnē veido priekšnoteikumus izmaksu pieaugumam gan pasažieriem, gan visiem pārējiem godprātīgajiem nodokļu maksātājiem Latvijā.

Šodien, klausoties solījumu par pakalpojuma kvalitātes uzlabojumiem pasažieriem, mēs realitātē sastopamies ar pasažieru pārvadājumu sabiedriskā autotransporta pieejamības samazināšanos.

Mēs, Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta darbinieku arodbiedrība LAKRS, savu biedru vārdā aicinām satiksmes ministru Tāli Linkaitu un ministrijas padotības iestādi ATD sniegt sabiedrībai plašu un izsmeļošu informāciju par to, cik lielā mērā iepirkuma procesā ir vērtēta uzņēmēju sociālā atbildība un godīga nodokļu nomaksa. Līdz šim ATD publiskie komentāri par to, ka iepirkuma rezultātā pasažieru pārvadājumi tiks nodrošināti par zemākām cenām, rada pamatotas bažas gan par to, ka tas notiks uz darbinieku sociālo garantiju, gan uz kvalitātes rēķina. Mūsu ieskatā ATD iepirkuma gaitā nav izvērtējusi visus aspektus, riskējot, ka valsts var nonākt ķīlnieka lomā, jo zemākās cenas piedāvājums neatspoguļos visu izmaksu spektru, kā rezultātā uzņēmēji var nespēt nodrošināt pasažieru pārvadājumus pilnā apjomā, nesaņemot papildus dotāciju no valsts.

ATD līgumus ar iepirkumā izvēlētajiem pakalpojums sniedzējiem nevar slēgt, iekams par rezultātiem detalizēti nav informēts Ministru kabinets. Tādēļ aicinām Ministru prezidentu Krišjāni Kariņu lūgt atbildīgo ministru un viņa padotības iestādes sagatavot valdībai vispusīgu un padziļinātu pārskatu par potenciālo ATD līgumpartneru patiesajiem īpašniekiem, nodokļu nomaksu, iepriekš veiktās komercdarbības rezultātiem, uzņēmumu reputāciju.

Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu
un Transporta darbinieku arodbiedrības LAKRS
valdes priekšsēdētājs

Juris Kalniņš